

Samenvatting ontwikkelgesprek AdPEP – 6 maart 2026

Aanwezig: Werkveldlid panel visitatie AdPEP, lead auditor NQA, teamleider AdPEP Marnix academie, regisseur professionele identiteit AdPEP Marnix academie (panellid), adviseur kwaliteitszorg Marnix Academie.

De ontwikkeling van de AdPEPprofessional laat zien dat de rol in de afgelopen dertien jaar is uitgegroeid tot een **volwaardige educatiefpedagogische professional**. In de praktijk wordt deze zelfstandige pedagogische rol echter nog niet overal erkend. Rollen tussen kinderopvang (KO), buitenschoolse opvang (BSO) en onderwijs zijn vaak onvoldoende afgebakend, waardoor PEP'ers niet altijd als gelijkwaardige partners worden gezien. Vanuit de theorie van *boundary crossing* bevindt de beroepsgroep zich in de derde ontwikkelfase, waarin PEP'ers juist een verbindende schakel kunnen zijn tussen domeinen.

Er loopt een landelijk onderzoeksprogramma onder leiding van Ruben Fukkink waarin de doorgaande ontwikkellijn van kinderen tussen KO en basisonderwijs centraal staat. Aansluiting van AdPEP-praktijkplaatsen hierbij kan waardevol zijn, zeker wanneer verschillende praktijken worden verbonden. De inzet van deeltijdstudenten kan helpen om dit gesprek in de praktijk te voeren.

Professionalisering en positionering

De PEProl omvat drie specialisaties vanuit de kinderopvang: **0–2 jaar, 2–4 jaar educatieve voorbereiding**, en **4+ BSO/culturele activiteiten**. Het advies is om te denken vanuit professies in plaats van kwalificaties. Een post-ad aanbod kan bijdragen aan verdere professionalisering, waarbij specialisatie niet ten koste hoeft te gaan van het generalistische fundament. De VVE basiscompetenties moeten in het eerste jaar geborgd zijn; specialisatie (tot op zekere hoogte) volgt in het tweede jaar. Instroom vanuit mbo4 brengt variatie in vooropleiding met zich mee, zoals het al dan niet hebben van een babycertificaat of 3Ftaalniveau. Het in kaart brengen van mogelijk behaalde certificaten en competenties kan studenten mogelijkheden tot erkenning en vrijstelling geven.

VVE eisen en certificering

Het is belangrijk onderscheid te maken tussen VVE als kernprofessie en aanvullende specialisaties. Het formaliseren van VVE-onderdelen in het curriculum is belangrijk, inclusief toetsing en certificering, biedt duidelijkheid voor studenten en werkgevers. Gemeenten hanteren strikte eisen: bij niet-gekwificeerd personeel kunnen boetes oplopen tot circa €20.000. Transparantie in certificering geeft werkgevers rust en helpt bij personeelsplanning, zeker gezien de druk op bezetting, continuïteit en kwalificaties.

Inclusie en ondersteuning

Studenten met een NT2-achtergrond of dyslexie ervaren soms belemmeringen bij taal- en schrijftaken. Extra ondersteuning kan uitval verminderen en benut kansen voor deze waardevolle doelgroep. Studenten kunnen bovendien een brugfunctie vervullen in wijken met diverse achtergronden, bijvoorbeeld in samenwerking met GGD en gemeenten.

Samenwerking KO–onderwijs en verrijkte schooldag

Er ontstaan nieuwe vormen van samenwerking, zoals 3-, 4- en 5-jarige groepen waarin kinderbegeleiders en leerkrachten samen optrekken. Het ministerie stimuleert het opdoen van

ervaringen hiermee met 240 praktijkplaatsen. Ook binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid liggen kansen om AdPEP-studenten te verbinden aan onderzoeksteams rond inclusie en ontwikkelthema's.

De ontwikkeling van de BSO richting een verrijkte schooldag roept vragen op over de educatieve rol van PEP'ers. Verschillende belangen tussen PO en BSO bemoeilijken samenwerking, mede door fysieke ruimteclaims en organisatorische structuren. Door in toetsopdrachten verplichte afstemming tussen BSO en PO op te nemen, kunnen studenten een brug slaan en bestuurders stimuleren tot structurele samenwerking.

Verbeteradviezen en aandachtspunten

- **Versterk de positionering van de PEP-professional** door rollen en verantwoordelijkheden duidelijker te definiëren en te communiceren richting KO, BSO en onderwijs.
- **Maak instroomcompetenties inzichtelijk**, zoals babycertificaat en 3F-taalniveau, zodat het curriculum beter kan aansluiten op wat studenten al beheersen.
- **Formaliseer VVE onderdelen** in het curriculum met toetsing en certificering, inclusief expliciete aandacht voor de vier VVEthema's (o.a. ouderparticipatie).
- **Onderzoek aansluiting bij landelijke onderzoeksprogramma's**, zodat AdPEP-studenten bijdragen aan praktijkontwikkeling en samenwerking tussen domeinen.
- **Bied extra ondersteuning aan NT2-studenten en studenten met dyslexie**, om uitval te verminderen en talent beter te benutten.
- **Versterk samenwerking KO–PO** door structurele afstemming verplicht onderdeel te maken van opdrachten en praktijkleren.
- **Spreek met personeelsplanners** om inzicht te krijgen in de dagelijkse dynamiek van bezetting en kwalificatie-eisen.
- **Verken mogelijkheden voor post-ad aanbod** dat specialisaties overstijgt en professionalisering verder ondersteunt.
- **Benut kansen binnen verrijkte schooldag-initiatieven**, met aandacht voor de educatieve rol van PEP'ers en de organisatorische en juridische kaders.